

अथोम्

ब्रह्माणमथ विष्णुं च शिवं गणपतिं तथा ।
अम्बिकां शारदां चापि वन्दे विघ्नोपशान्तये ॥
कात्यायनं नमस्कृत्य गुह्यं श्रीश्रीपतींस्तथा ।
पितरौ भाष्यकर्तृश्च पितृभूत्यादिसंज्ञकान् ॥
कात्यायनप्रणीतेऽस्मिन्सूत्रे यज्ञप्रकाशके ।
प्रज्ञापतेस्तनूजोऽहं कुर्वे व्याख्यामिमां स्फुटम् ॥
जयन्ति ते गुरोर्वन्द्याः श्रीपतेः पादपांसवः ।
येषां प्रसादादज्ञोऽपि चापलं कर्तुमुद्यतः ॥
आलोच्य सूत्रभाष्यादि क्रियते संग्रहो यतः ।
स्वकल्पितवशङ्कात्र न कार्या विबुधैरतः ॥

इह पुण्यो वै पुण्येन कर्मणा भवति (१४. ६. २. १४.) तमेतं वेदानुवचनेन
विविदिषन्ति ब्रह्मचर्येण तपसा श्रद्धया यज्ञेनेति (१४. ७. २. २५.) अग्निहोत्रं जुहु-
यात्स्वर्गकाम इत्यादिभिर्वाक्यैः कर्मणां स्वर्गापवर्गादिश्रेयःसाधनत्वं प्रतीयते । ता-
नि चाग्निहोत्रादिकर्माणि वेदवाक्यैकवेद्यानि । वेदवाक्यानि चानेकशाखावस्थि-
ततया स्वतश्च प्रतिवाक्यं नानाविधपरस्परविरुद्धार्थस्फुरणेन दुर्बोधार्थानि बहु-
भिर्यवादवाक्यैर्मिश्रितानि च । तथा हि अग्निहोत्रं जुहुयात्स्वर्गकाम इत्यत्र
किं स्वर्गो होमाय उत होमः स्वर्गाय । तथा अग्निहोत्रशब्दो गुणविधानार्थो
नामधेयं वेति । तथा स वै संवत्सरं दीक्षाभिरेतीत्यादौ (१२. ३. ३. ११.) क्वचि-
त्संवत्सरशब्दस्य मुख्यार्थत्वम् सहस्रसंवत्सरादौ (१२. ३. ३. १.) तस्यैव गौणत्वम् ।
अर्थवादमिश्रपाठाद्विध्यर्थवादसंदेहोऽपि भवति किमयं विधिरुतार्थवाद इति ।
यद्यपि जैमिनिशबरस्वामिकुमारिलप्रभृतिभिर्मिमांसायां तानि वाक्यानि संदेह-